

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8 – 10

150 Reykjavík

18. apríl 2016

Mál: Mögulegar aðgerðir gegn skattaskjólum.

Með tölvupósti þann 14. apríl bauð formaður efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis Samtökum atvinnulífsins að koma á framfæri sjónarmiðum sínum um ofanritað málefni.

Samtökin minna á að frjálsir fjármagnsflutningar eru mikilvægur hlekkur í alþjóðaviðskiptum og að íslensk fyrirtæki hafa um áratugaskeið stundað fjárfestingar erlendis og byggt upp umfangsmikinn rekstur. Þar er um að ræða fjölbreyttan rekstur fyrirtækja sem ýmist stunda framleiðslu eða þjónustu af ýmsu tagi. Þekkt dæmi tengjast rekstri fisksöluvyrirtækja víða um heim og framleiðslu fiskrétta. Íslendingar eiga hluti í iðnfyrirtækjum, tölvuleikjafyrirtækjum, orkufyrirtækjum, ráðgjafafyrirtækjum og jafnvel tryggingarfélag þar sem gerðir eru hagstæðari samningar um sérhæfðar tryggingar en unnt er að ná hér á landi.

Lífeyrissjóðir og einstaklingar hafa fjárfest í alþjóðlegum verðbréfasjóðum sem taka við fjármunum víða að og fjárfesta í mörgum löndum. Til þess að koma sem mestum hluta af ávöxtun þessara sjóða til fjárfestanna er þess gjarnan gætt að sjóðurinn sjálfur sé ekki háður skattskyldu í rekstrarríkinu þótt verðmæti sem fjárfest er í séu skattlögð í sínu heimalandi og fjárfestarnir skattlagðir heima hjá sér.

Fjölmörg ríki styðja við erlenda fjárfesta með ýmsum ráðum. Beinir fjárfestingarstyrkir, undanþágur frá skattskyldu um tiltekin tíma eða lægri skatthlutföll, stuðningur við menntun starfsfólks og þjálfun ásamt uppbyggingu innviða eru allt eðlilegir þættir í samkeppni ríkja til að auka fjölbreytni í atvinnulífi sínu. Skattkerfi ríkja eru mismunandi og sum bjóða upp á hagfelld umhverfi fyrir fjármálaþjónustu, eignarhaldsfélög og verðbréfavíðskipti og þarf ekki að leita út fyrir Evrópusambandið til að finna dæmi um slíkt.

Samtökin hafa hvatt til þess að sem fyrst verði afnumin gjaldeyrishöft þannig að Íslendingar geti á nýjan leik hafið eðlilegar fjárfestingar erlendis. Það er mikilvægt til að lífeyrissjóðir og aðrir fjárfestar geti dreift áhættu sinni og svo íslensk fyrirtæki geti byggt upp starfsemi erlendis þar sem þau telja sig geta nýtt sérstöðu sína og aflað nýrra viðskipta.

Mikilvægt er að ekki verði sett takmarkanir á eðlilegar fjárfestingar Íslendinga erlendis þannig að í stað gjaldeyrishafta komi einhver annars konar höft sem kunna að vera jafn skaðleg.

Samtökin telja hins vegar mikilvægt að taka á skattsvikum og lýsti formaður Samtaka atvinnulífsins viðhorfi samtakanna í ræðu sinni ársfundi SA þann 7. apríl sl. þar sem hann komst svo að orði:

„Áður en ég vík að umræðuefni fundarins, langar mig til að fjalla almennt um málefni sem hafa verið mjög til umfjöllunar undanfarna daga; skattaskjól og aflandseyjar. Vart hafa önnur umræðuefni borið hærra að undanfögnu í fjölmiðlum og meðal almennings en umræðan hefur einnig haft áhrif á stöðu stjórn mála og stjórn málamanna á Íslandi og jafnvel víðar.

Í grófum dráttum má segja að á slíkum stöðum sé boðið upp á tvenns konar sérstöðu þegar kemur að því að veita fjármálaþjónustu: Annars vegar mikla leynd og hins vegar skattleysi eða mjög lága skatta. Tilgangur þess að koma eignum fyrir í aflandsfélagi er því í flestum tilvikum annað hvort að dylja eignarhaldið og koma í veg fyrir að utanaðkomandi geti komist að því hverjir eigi félagið. Aflandsfélagið sýslar þá með eignir en eigendurnir koma ekki fram fyrir þess hönd. Hins vegar getur tilgangurinn verið sá að komast hjá því að greiða skatta og skyldur samkvæmt lögum og reglum heimalandsins. Og í sumum tilvikum nýta aðilar sér bæði leynd og skattleysið.

Það hefur komið fram að íslensku bankarnir höfðu frumkvæði að stofnun mikils fjölda aflandsfélaga fyrir viðskiptavinum sína á árunum fyrir bankahrunið 2008. Væntanlega hefur þessum félögum fækkað verulega síðustu ár og vonandi hafa margir flutt eignir sínar annað þar sem eðlilegar viðskiptareglur gilda um rekstur og skattskyldu félaga.

Það er eðlilegt að Íslendingar fjárfesti erlendis þótt það sé miklum takmörkunum háð frá því sett voru höft á fjármagnsflutninga. Fjöldmörg fyrirtæki hafa byggt upp mikil umsvif erlendis þar sem þau nýta styrkleika sína og geta náð fótfestu vegna þeirra. Einstaklingar gátu einnig fjárfest erlendis hvort sem var í verðbréfum eða tilteknum rekstri þar sem þeir hafa komið auga á möguleika til að auka verðmæti fjárfestingarinnar. Á sama hátt fjárfesta erlendir aðilar hér á landi enda er frjálst flæði fjármagns lykilþáttur í samningnum um Evrópska efnahagssvæðið. Hins vegar verður að gera skýran greinarmun á eðlilegu flæði fjármagns þar sem allt er uppi á borðum gagnvart yfirvöldum og því sem tengist skattaskjólum. Það verður að hafa í huga að það er ekki óeðlilegt að einstaklingar og fyrirtæki nýti sér reglur í skattalögum um að fresta skattgreiðslum svo fremi að það sé innan ramma laganna. En það er óásættanlegt að menn láti sér ekki nægja eðlilegan arð af fjárfestingunni heldur séu að reyna að koma sér undan því að greiða skatta og skyldur eins og þeim ber.

Samtök atvinnulífsins hafa fylgst með starfi Efnahags- og framfarastofnunarinnar í París til að draga úr möguleikum þess að reka félög í skattaskjólum. Smám saman hefur verið að myndast alþjóðleg samstaða um að hvergi verði staðir til að fela sig í þessu skyni. Það er vel.

Yfirgnæfandi meirihluti fyrirtækja og stjórnenda þeirra stunda rekstur sinn af kostgæfni, hófsemd, þrautseigju og heiðarleika eins og almennt tíðkast í daglegu lífi fólks. Ítrekað hefur komið fram í könnunum að flestir eru jákvæðir í garð íslenskra fyrirtækja og að næstum allir eru jákvæðir í garð síns vinnuveitanda.

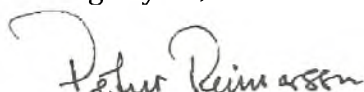
Við viljum að á Íslandi sé rekið arðbært og ábyrgt atvinnulíf sem bætur lífskjör allra. Í kjölfar hrunsins beittu Samtök atvinnulífsins sér fyrir endurskoðun reglna um stjórnarhætti fyrirtækja. Samtökin hafa endurskoðað verklag sitt við tilnefningu fólks í stjórnir sjóða og stofnana og sett viðmið um hvernig þessar stjórnir skulu starfa. Samtökin hafa tekið einarða afstöðu gegn svartri atvinnustarfsemi og lagt sitt af mörkum til að berjast gegn henni. Það er óásættanlegt ef fyrirtæki og stjórnendur ganga á svig við lög og reglur og greiða ekki til samfélagsins til jafns við aðra. Það má aldrei líðast.

Ísland er hluti af OECD og Samtök atvinnulífsins eru aðilar að stofnunum þessara alþjóðasamtaka. Sjáum hvernig OECD lítur á mál tengd skattaskjólum.”

Formaðurinn gerði síðan hlé á ræðu sinni og bauð mönnum að sjá myndband um hvernig OECD líta á þessi mál: <https://www.youtube.com/watch?v=qZO-WkM7pul#action=share>

Samtök atvinnulífsins þakka fyrir tækifærið til að koma ofangreindum sjónarmiðum á framfæri við nefndina.

Virðingarfyllt,

Pétur Reimarsson,
forstöðumaður samkeppnishæfnisviðs.